

PROTECTIVE + RISK OBSERVATIONS FOR ELIMINATING SEXUAL OFFENSE RECIDIVISM

Dr. James R. Worling, Ph.D., C.Psych.

Brukerveiledning 1.0

2020

Oversatt av Steinar Hvål og Øystein Grov. Kommentarer til norsk oversettelse og bruk er plassert i fotnoter.

Hensikt

PROFESOR er utviklet for å identifisere risiko og beskyttende faktorer for personer mellom 12-25 år, som har utført, eller er beskyldt for å ha utført, ulovlig eller på andre måter grenseoverskridende seksuelle handlinger. Målet med PROFESOR er å gi informasjon knyttet til form og intensitet på intervensjoner som vil legge til rette for en bedre relasjonell og seksuell helse, noe som forebygger tilbakefall av grenseoverskridende seksuell atferd.

PROFESOR inneholder kun dynamiske faktorer¹ – individuelle, relasjonelle og miljømessige faktorer som fokuserer på klientens nåværende fungering (gjennom de siste 2 mnd.). PROFESOR kan derfor brukes uavhengig av type ulovlig seksuell handling eller annen grenseoverskridende seksuell handling (f.eks. kontakt vs. ikke-kontakt, besittelse og/eller deling av ulovlige bilder/filmer, mm.) og uavhengig av i hvilken grad forholdene erkjennes av personen (f.eks. uforbeholden innrømmelse, bagatellisering eller benekting). Verktøyet også godt egnet til måling av endring og behandlingseffekt over tid, fordi PROFESOR kun fokuserer dynamiske faktorer.

Brukerkvalifikasjoner

Bruk av PROFESOR bør utøves av fagpersoner innen psykisk helsevern eller kriminalomsorg², som har trening og erfaring med hensyn til bruk av kartleggingsverktøy for barn og unge, som har utført ulovlige eller på annen måte grenseoverskridende seksuelle handlinger. Aldersspennet for PROFESOR er 12 til 25 år, derfor er det avgjørende at fagpersoner har forståelse og kompetanse knyttet til barns utvikling og modning. For eksempel, hva som

¹ Med dynamisk menes noe som kan endres og som kan være i bevegelse.

² I norsk kontekst er det rimelig å anta at fagpersoner innen barnevern, familievern, barnehus, helsestasjon og liknende, også kan bruke PROFESOR.

utgjør «god selvregulering» (faktor #11) når man er 14, år er forskjellig fra hva som utgjør god selvregulering for en person på 24 år. Den unges alder må alltid tas i betraktning under skåring av hver faktor i PROFESOR.

Når PROFESOR tas i bruk for kliniske, administrative, rettsmedisinske eller forskningsmessige årsaker, bør fagpersoner være svært godt kjent med retningslinjene i PROFESOR, samt denne brukerguiden. Fagfolk uten erfaring med PROFESOR, bør trene og øve på skåring ved hjelp av kaseksemppler, og sammenligne og diskutere resultatene med fagpersoner som har trening og erfaring med bruk av verktøyet.

Gjennomføring av PROFESOR

PROFESOR er en strukturert sjekklister for å identifisere og oppsummere beskyttende faktorer og risikofaktorer, som fagfolk innen psykisk helsevern eller kriminalomsorg bruker³, i etterkant av en grundig utredning: En utredning som fokuserer på klientens nåværende sosiale, emosjonelle, familiære og seksuelle fungering. Ideelt baseres vurderinger på flere informasjonskilder, inkludert intervju med den unge, intervju med foresatte og støttespillere, gjennomgang av dokumenter og komparentopplysninger (f.eks. rapport fra skole/arbeidsgiver, barneverntjeneste, politi og tidligere behandlingssenheter) og bruk av andre utvalgte utredningsverktøy.

Det er nødvendig å bruke retningslinjer for skåring fullstendig, når hver faktor skal tas stilling til. Det er ikke tilstrekkelig å kun benytte skåringskjemaet på siste side. Manglende bruk av fullstendige retningslinjer for skåring, øker sannsynligheten for upresise vurderinger. Faktoroverskriftene i seg selv, gir **ikke** tilstrekkelig med informasjon for koding og vurdering.

Dersom en kollega med kjennskap til klienten fyller ut PROFESOR på egenhånd, vil det være nyttig å sammenlikne og diskutere skåringene. PROFESOR inneholder bare dynamiske faktorer og fokuserer på de siste 2 måneder, derfor kan vurderinger basert på journalnotater alene fort bli unøyaktige. På samme måte vil retrospektiv bruk av på journalnotater, ikke nødvendigvis gi nøyaktig informasjon vedrørende validiteten i PROFESOR.

Vurdering og tolkning

Spesifikk ordbruk er benyttet i retningslinjene, slik at utreder kan vurdere om faktoren tydelig er å regne som beskyttende – eller som risiko. Når en faktor ikke tydelig er å regne som beskyttende – eller som risiko – skal faktoren skåres som nøytral.

³ Jf. fotnote 1

Tidsaspektet for vurdering av faktorene er «gjennom de siste 2 måneder». Dersom en faktor ikke har vært tydelig beskyttende – eller risiko – i løpet av perioden, skal faktoren skåres som nøytral.

For noen unge i kontrollerte boformer med tilsyn, vil skåringen i PROFESOR ikke nødvendigvis være representativ for personens funksjonsnivå i et mindre begrensende miljø. PROFESOR kan likevel benyttes ved vurdering av nåværende fungering, men som hovedregel er det nødvendig å legge til vurderinger, knyttet til hvilke konsekvenser som forventes ved endring i nivået av tilsyn og/eller ytre kontroll.

I tilfeller hvor informasjon fra ulike kilder virker motstridende (f.eks. intervju med klienten vs. psykologiske tester, intervju med klienten vs. intervju med omsorgspersoner, validerte psykologiske tester vs. ikke-validerte spørreskjemaer) er det viktig å vekte validiteten i det tilgjengelige materialet og gjøre fornuftige vurderinger. Dersom eneste informasjonskilde for en gitt faktor er av usikker validitet, må en være forsiktig med skåre faktoren som tydelig «beskyttende» eller «risiko»⁴.

Resultater

Faktorer vurdert som “risiko” er naturlige behandlingsmål i planlagte intervensjoner. Intervensjoner vil kunne inneholde ulike former for rådgivning og/eller tilsyn og/eller støtte. Samtidig vil faktorer vurdert som «nøytral» også ha behov for noe oppfølging, da et hovedmål er at alle faktorer i PROFESOR skal bli «beskyttende”. Videre må det understrekes at det også er naturlig å vurdere intervensjoner for «beskyttende» faktorer, i den hensikt at disse bevares beskyttende for personen.

En oppsummerende kategori kan avgjøres ved bruk av formlene spesifisert nederst på skåringsarket. De oppsummerende kategoriene korresponderer med det nivå og den intensitet som er tenkt nødvendig i intervensjoner (f.eks. i behandling, veiledning, støtte). Som tidligere nevnt, er ikke kategoriene ment å predikere fremtidige handlinger.

⁴ I tilfeller med usikkerhet rundt validiteten på opplysninger knyttet til en bestemt faktor, vil det være naturlig å skåre faktoren som nøytral.

Foreslåtte tolkninger av PROFESOR-kategorier				
Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Hovedsakelig beskyttende	Mer beskyttende enn risiko	Hovedsakelig balanse	Mer risiko enn beskyttende	Hovedsakelig risiko
Svært lav intensitet, om noe, nødvendig for intervensjoner med fokus på fremtidig seksuell og relasjonell helse.	Lav intensitet nødvendig for intervensjoner med fokus på fremtidig seksuell og relasjonell helse.	Moderat intensitet nødvendig for intervensjoner med fokus på fremtidig seksuell og relasjonell helse.	Høy intensitet nødvendig for intervensjoner med fokus på fremtidig seksuell og relasjonell helse.	Svært høy intensitet nødvendig for intervensjoner med fokus på fremtidig seksuell og relasjonell helse.

Fremgangsmåten for å beregne oppsummerende kategori er forholdsvis enkel, men i en travel hverdag kan den være utfordrende nok. Av denne grunn er det laget en "skåringsassistent"⁵, tilgjengelig for nedlastning (www.profesor.ca/scoring-assistant/). Skåringsassistenten (Excel-dokument) må lastes ned og åpnes. Skriv inn navn og dato på skjemaet og overfør resultatene fra skåringskjema ved å skrive "X" for hver faktor i korresponderende kolonne (beskyttende, nøytral eller risiko)⁶. Øverst på skåringsassistenten er det to «advarsler», skrevet med rød tekst. Disse forsvinner når to betingelser er innfridd, (1) at én "X" er notert pr faktor og (2) ingen faktorer innehar mer enn én «X». Ingen opplysninger lagres på nettsiden til PROFESOR, da skåringsassistenten kjøres fra ditt eget system.

Tidspunkt for gjennomføring

Gjennomføring av PROFESOR innledningsvis i klientarbeidet, vil gi klienten og den profesjonelle informasjon hva gjelder spesifikke behandlingsmål, og forslag til hensiktsmessig intensitet i intervensjonene. En gjennomføring midtveis i forløpet vil kunne gi klienten, og andre involverte i støtteapparatet, informasjon om hvilke endringer som er observert knyttet til de 20 dynamiske faktorene, samt klientens styrker og gjenværende behandlingsbehov. Gjennomføring av PROFESOR avslutningsvis, vil fremheve klientens styrker, og indikere eventuelle gjenværende behandlingsbehov (f.eks. risikofaktorer eller nøytrale faktorer som fremdeles er tilstedeværende og/eller beskyttende faktorer som har behov for vedlikehold).

⁵ Skåringsassistent er også oversatt til norsk. Norsk versjon kan lastes ned fra <https://www.rvtsvest.no/profesor/>

⁶ Det er selvsagt helt i orden ikke å skrive navn eller dato i skåringsassistenten.

Opplæring⁷

Formell opplæring knyttet til PROFESOR er tilgjengelig gjennom workshops med utvikleren, eller ved deltakelse på online forelesning (www.gifrinc.com/profesor/) eller ved etterspørsel (www.gifrinc.com/profesor-demand-training/) via Multihealth Systems. Formell opplæring vil inneholde informasjon om bakgrunn og utvikling av PROFESOR og mulighet for å øve på kodingsregler på en rekke kasuseksempler.

Begrensninger⁸

Selv om det er pågående forskning, så har ikke PROFESOR foreløpig vært gjenstand for empirisk granskning. På denne bakgrunn bør konklusjoner behandles med varsomhet. Det er også viktig å understreke at PROFESOR ikke er tiltenkt å være et verktøy for risikoprediksjon. Selv om forskere med god margin vil finne en korrelasjon mellom tilbakefall og kategorier i PROFESOR, så vil den prediktive validiteten på sitt beste kun være moderat, sannsynligvis, som også er tilfellet med det som er funnet med andre verktøy for risikoprediksjon knyttet til seksuell og ikke-seksuell residiv. Kliniske, administrative, og rettsmedisinske beslutninger bør aldri baseres kun på resultater fra PROFESOR.

⁷ Det vil legges opp til opplæring i Norge. Webbaserte løsninger vurderes parallelt med ordinær undervisning. Følg med på nettsidene til RVTS.

⁸ Det anbefales lesing av «History and Rationale» (Worling), <https://www.profesor.ca/history--rationale.html>. Der redegjøres for fag- og metodeutvikling knyttet til strukturerte vurderinger av risiko og beskyttende faktorer. I Norge er det for samme utredningsformål oversatt til norsk et utvalg av verktøy, som ERASOR (2008), AIM2 (2017), PROFESOR (2020) og AIM3 (2020).